

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

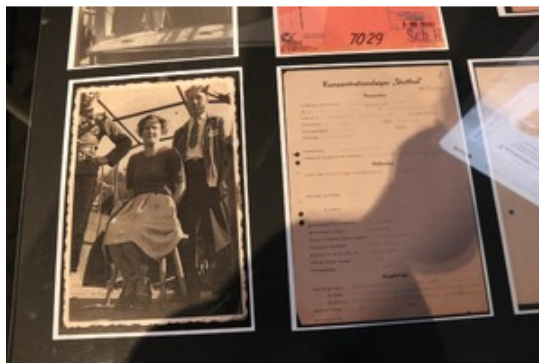
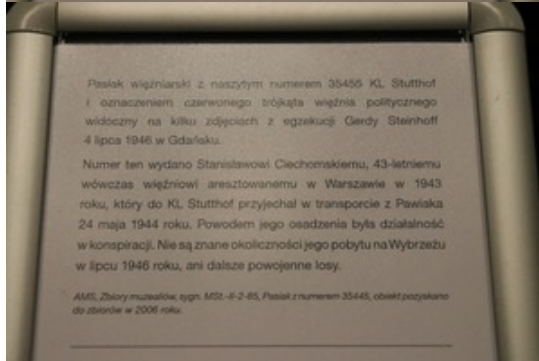
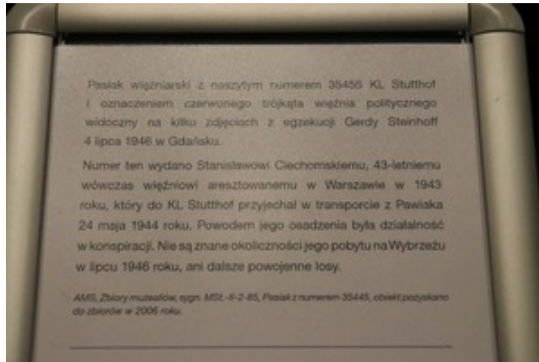
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/179388,Spotkanie-wokol-ksiazki-Lagrowi-ludzie-Sledztwo-i-pierwszy-proces-stutthofski-19.html>
23.04.2024, 22:17

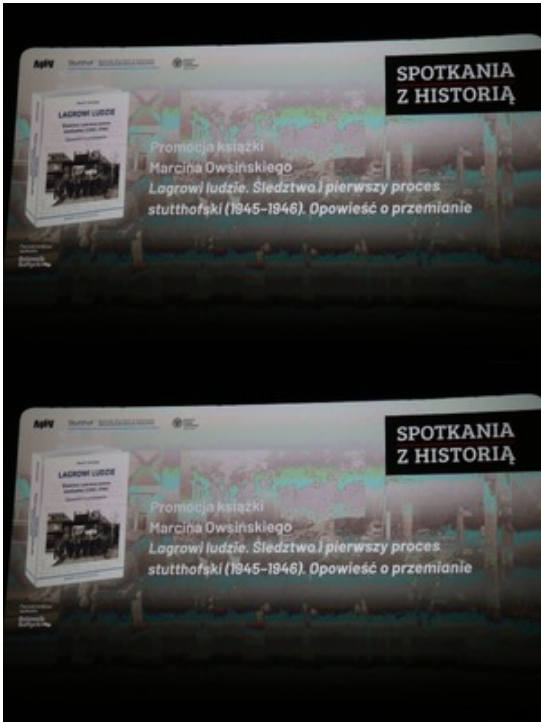
Spotkanie wokół książki „Lagrowi ludzie. Śledztwo i pierwszy proces stutthofski (1945-1946). Opowieść o przemianie” - Gdańsk, 21 luty 2023

W Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku odbyło się spotkanie z autorem i prezentacja książki dr. Marcin Owińskiego „Lagrowi ludzie. Śledztwo i pierwszy proces stutthofski (1945-1946). Opowieść o przemianie”.

Spotkanie rozpoczęło od przywitania zebranych gości mjr SW Waldemar Kowalski, reprezentujący Muzeum II Wojny Światowej. Następnie oddał głos autorowi publikacji – dr. Marcinowi Owsinińskiemu, kierownikowi działu naukowego Muzeum Stutthof w Sztutowie – Niemieckiego Nazistowskiego Obozu Koncentracyjnego i Zagłady (1939-1945), a także dr Joannie Lubeckiej z Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytut Pamięci Narodowej w Krakowie,

Autor oraz dr Joanna Lubecka opowiadali o przebiegu procesów stutthofskich, postawach prawników, nastrojach ówczesnej opinii publicznej. Omówił także biografie oskarżonych – 16 osób. Dr Marcin Owsiniński podjął próbę analizy przyczyn, dla których te osoby ze „zwykłych” ludzi w czasach pokoju stały się złymi, sadystycznymi oprawcami niemieckiego obozu zagłady. Podkreślił, że tylko nieznaczna część niemieckiej załogi obozu poniosła konsekwencje swoich czynów przed sądami.

Przy okazji wydarzenia został zaprezentowany więzienny pasiak (kurtka) ze zbiorów sztutowskiego muzeum i makata wykonana przez więźniarki skazane w procesie

stutthofskim ze zbiorów Muzeum II Wojny Światowej.

Spotkanie oberwowało kilkudziesięciu gości, w tym delegacja Oddziału IPN w Gdańsku na czele z dr Danielem Czerwińskim, naczelnikiem Oddziałowego Biura Badań Historycznych. Wśród obecnych był Jan Małgorzewicz – świadek historii, który obserwował egzekucję oprawców z obozu Stutthoff. Spotkanie zakończyło się pytaniami od publiczności do autora oraz dyskusją.

„Lagrowi ludzie...” to szczegółowa, wielowątkowa i poruszająca opowieść o pierwszej próbie sądenia osób funkcyjnych z niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Stutthof. W książce zaprezentowano biografie 16 osób, którzy w obozie byli kapo czy blokowymi, objętych śledztwem i postawionych przed sądem. Śledztwo toczyło się w polskim już Gdańsku od połowy 1945 r., sam publiczny i bardzo medialny proces natomiast przeprowadzono przed Specjalnym Sądem Karnym w kwietniu i maju 1946 r. W wyniku postępowania 11 osób skazano na karę śmierci. Wyrok wykonano publicznie w Gdańsku 4 lipca 1946 r. w obecności dziesiątek tysięcy świadków.

Szacuje się, że od 1945 r., spośród kilku tysięcy SS-manów, nadzorczyń i współpracujących więźniów pełniących różne funkcje w KL Stutthof, przed sądami stanęło łącznie ponad 120 mężczyzn i kobiet. Skazano zaś zaledwie ok. 110 osób. Ostatnie procesy toczyły się w Hamburgu jeszcze w 2022 r.

Organizatorzy:

- [Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku](#),
- Muzeum Stutthof/Stutthof Museum,
- Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku.

Patronat medialny: Dziennik Bałtycki.